

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

454

Vragen van het lid **Chakor** (GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het onder druk zetten van ambtenaren* (ingezonden 7 oktober 2024).

Antwoord van Minister **Veldkamp** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 5 november 2024).

Vraag 1

Kent u het bericht «Hoe PVV'er Barry Madlener in zijn eerste weken als Minister van Infrastructuur de voorgenomen krimp van Schiphol terug liet draaien»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Is het waar dat ambtenaren van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat door hun Minister onder druk zijn gezet om specifieke informatie van Schiphol en KLM te gebruiken bij berekeningen voor het maximale aantal vliegbewegingen, ondanks hun zorgen over de juistheid daarvan? Zo ja, hoe oordeelt u over het onder druk zetten van ambtenaren door een Minister? Zo nee, wat is er dan niet waar?

Antwoord 2

De vraag of ambtenaren bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat onder druk zijn gezet is niet aan mij om te beantwoorden. Ik verwijs u naar de antwoorden die de Minister van Infrastructuur en Waterstaat hier zelf over heeft gegeven in reactie op vragen van het lid Koekoek² (Volt) en lid Kostic³ (PvdD).

¹ NRC, 27 september 2024 (www.nrc.nl/nieuws/2024/09/27/ho-pvver-barry-madlener-in-zijn-eerste-woeken-als-minister-van-infrastructuur-de-voorgenomen-krimp-van-schiphol-terug-liet-draaien-a4867460).

² Aanhangsel Handelingen II 2024/25, nr. 190

³ Aanhangsel Handelingen II 2024/25, nr. 352

Vraag 3 en 4

Deelt u de mening dat de ambtelijke integriteit en de onafhankelijkheid niet gewaarborgd kunnen worden als ambtenaren onder druk worden gezet om specifieke informatie van niet onafhankelijke belanghebbenden over te nemen? Zo ja, hoe kan de ambtelijke integriteit en de onafhankelijkheid van ambtenaren wel gewaarborgd worden? Wat is hierin uw rol? Zo nee, waarom deelt u die mening niet?

Hoe gaat u waarborgen dat bij toekomstige gevoelige dossiers een cultuur van tegenspraak mogelijk blijft?

Antwoord 3 en 4

Ik zet mij in voor een kwalitatief hoogwaardige rijksdienst en het verder versterken van ambtelijk vakmanschap. Onafhankelijke advisering en ambtelijke integriteit zijn hier belangrijke onderdelen van. Het is de taak van ambtenaren om vakkundig, professioneel en objectief advies te geven in alle dossiers waaraan zij werken. Daar hoort ook bij dat ambtenaren vanuit een professioneel oordeel aangeven als wet- of regelgeving wordt geschonden, of dat niet alle relevante belangen op de besluitvormingstafel liggen. Ongeacht de politieke gevoeligheid van een dossier.

Met onder andere workshops en dialoogvoering, op alle niveaus in de rijksdienst, zet ik me in voor een werkklimaat waarin ambtenaren alle relevante kennis, feiten en omstandigheden in hun ambtelijk advies veilig kenbaar en bespreekbaar kunnen maken.

Na het ambtelijk advies besluit uiteindelijk de bewindspersoon. De politieke weging kan tot een ander besluit leiden dan ambtelijk werd geadviseerd. De bewindspersoon legt daarover verantwoording af aan het parlement. Zo werkt onze democratische rechtstaat.

Vraag 5

Welke maatregelen neemt u om te voorkomen dat er in de toekomst beleidswijzigingen worden doorgevoerd zonder het volgen van de juiste participatieprocedures en het betrekken van alle relevante belanghebbenden, in overeenstemming met de principes van goed bestuur?

Antwoord 5

Het kabinet streeft een rijksdienst na die opgavegericht, grenzeloos en vanuit samenwerking met de samenleving, medeoverheden, uitvoering en toezicht, komt tot beleid en maatregelen die werken. Door instrumenten als de Gids Ambtelijk Vakmanschap⁴, met daarin principes en waarden die centraal staan in ons werk en het gebruik van het Beleidskompas⁵, wordt betrokkenheid van burgers, bedrijven en andere overheden in de verschillende stappen van de beleidsvoorbereiding gestimuleerd. Met training en gespreksvoering wordt het bewustzijn versterkt om hiernaar te handelen. Ook in de in het regeerprogramma aangekondigde basisopleiding ambtelijk vakmanschap zal hier aandacht aan worden besteed.

Vraag 6

Deelt u de mening dat er geen sprake is van een betrouwbare overheid en goed bestuur als Ministers onder druk van externe partijen die daar belang bij hebben tegen objectieve adviezen van hun ambtenaren in eigenstandig bestaand beleid aanpassen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Zie het antwoord op de vragen 3 en 4.

Vraag 7 en 8

Deelt u de mening dat het om het vertrouwen van Nederlanders terug te kunnen winnen dat alleen met een betrouwbare overheid en goed bestuur dit kan en dat dat betekent medeoverheden vroegtijdig worden betrokken bij voorbereiding van beleid en van wetgeving, dat afspraken worden nagekomen en dat het overheidsbeleid stabiel en voorspelbaar is? Zo ja, hoe

⁴ De actuele versie van de Gids Ambtelijk Vakmanschap is te vinden op grenzeloossamenwerken.nl

⁵ <https://www.kcbr.nl/beleid-en-regelgeving-ontwikkelen/beleidskompas>

verhoudt zich dat dan tot de in het berichtgenoemde recente besluitvorming rondom het maximaal aantal vliegbewegingen op Schiphol? Zo nee, waarom deelt u die mening niet?

Kunt u de in het bericht genoemde besluitvorming rondom het maximaal aantal vliegbewegingen op Schiphol onafhankelijk laten toetsen op hoe die besluitvorming tot stand gekomen is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7 en 8

Ik onderschrijf het belang van een betrouwbare overheid en goed bestuur. In het antwoord op vraag 5 is de inzet van het kabinet daarop beschreven. Voor alle departementen gelden dezelfde kaders waarbinnen wordt gewerkt aan goed bestuur, onder andere door de toepassing van het Beleidskompas bij de beleidsvoorbereiding. Het is niet aan mij om de beleids- en besluitvorming binnen een ander departement te recenseren of te laten toetsen.